

Overgenomen uit: Begijnhofkrant 38 (2012) 8 -9

Overdracht climaframe en voorstelling gerestaureerde expositietroon

Jeannine Corthals

Op vrijdagavond 26 oktober 2012 werd door de vzw De Vrienden van het Begijnhof te Turnhout een climaframe voor het 17de-eeuwse schilderij waarop de Heilige Begga is afgebeeld, officieel overgedragen aan TRAM 41. Daarnaast werd de aan Walter Pompe toegeschreven en onlangs prachtig gerestaureerde 18de-eeuwse expositietroon aan de aanwezigen voorgesteld.

Sofie Wilder, coördinator TRAM 41, verwelkomde burgemeester Francis Stijnen, schepenen van cultuur Eric Vos, de leden van de Broederschap van het Venerabel, de afgevaardigden van Rotary Club Turnhout, de voorzitter van De Vrienden van het Begijnhof en alle aanwezigen. Na een korte schets van de toekomstplannen voor het Begijnhofmuseum gaf ze het woord aan Eric Vos.

Eric Vos sprak waarderende woorden voor de vzw De Vrienden van het Begijnhof en bracht de realisaties van het voorbije jaar onder de aandacht. Hij verwees onder andere naar de behandeling van de schatkamer, die een “schimmelinvasie” had doorgemaakt. Ook de voorwerpen uit deze schatkamer kregen een aangepaste behandeling en voor de nu in de Huiskapel van het Begijnhofmuseum opgestelde expositietroon werd het de start van een conservatie/restauratiebehandeling.

Heilige Begga in nieuw kleedje

Als voorzitter van De Vrienden van het Begijnhof stelde Hugo Vanden Bossche het schilderij “De Heilige Begga van Andenne” voor. In 2004 werd met de steun van Dora barones Janssen de restauratie van dit 17de-eeuwse waardevolle werk gerealiseerd. Dit schilderij in olieverf op vier horizontale eikenhouten panelen bleek echter niet bestand tegen de klimatologische schommelingen in het Begijnhofmuseum. Toen het schilderij voor de derde maal door restauratrice Catherine Van Herck moest worden behandeld, stelde Karlien De Voecht voor in de lijst van het schilderij een klimaatvitrine of climaframe aan te brengen. Deze omlijsting –

of het nieuwe kleedje voor de H. Begga zoals de spreker dit climaframe omschreef - omsluit het schilderij, zodat het niet meer blootgesteld is aan de wisselende temperatuur en vochtigheid van de omgeving. De voorzijde bestaat uit een laag anti-UV, niet-reflecterend, beveiligd glas van 4 mm (Luxar, VSG 221). Deze realisatie was mogelijk dankzij de financiële steun van Rotary Turnhout. Het belang van dit schilderij, zeker voor de begijnen, werd door de voorzitter van De Vrienden van het Begijnhof extra benadrukt. Uitgebreide informatie over de verbondenheid van de begijnen met de H. Begga verscheen eerder in Begijnhofkrant 36 (zomer 2012).

De Heilige Begga van Andenne in het Begijnhofmuseum. Rechts is Begga op de vlucht voor haar petekind Gonduinus, die haar echtgenoot Ansegisus vermoordde en haar tot een huwelijk wou dwingen. Een hert gaat haar voor naar een doorwaadbare plaats in de rivier. Achteraan wordt het klooster met de zeven kapellen getoond. Links wordt de dochter van Pepijn van Landen uitgebeeld in begijnhabijt, met een hertogskroon op het hoofd. Op de tafel met tafelkleed staat een kruisbeeld en ligt een tweede kroon - verwijzend naar haar adellijk huwelijk? - en wordt ook het wapenschild van Brabant afgebeeld. Dit verwijst naar de toen gangbare veronderstelling dat Begga hertogin van Brabant zou zijn geweest.

Expositietroon gerestaureerd

Ook de aan Walter Pompe toegeschreven expositietroon had erg te lijden onder de omstandigheden. Bovendien werden bij vroegere restauraties niet altijd de juiste behandelingen uitgevoerd en de klimaatschommelingen in het museum waren de oorzaak van verdere schade. Een grondige conservatie/restauratie drong zich op. De Vrienden van het Begijnhof hebben circa 70% van de kosten van deze restauratie gedragen. De door Toon Van Campenhout en Nele Yperman prachtig gerestaureerde expositietroon kan nu weer in zijn volle glorie bewonderd worden in de huiskapel van het Begijnhofmuseum.

Bij de voorstelling van de restauratie verwees Hugo Vanden Bossche naar de waarde van de expositietroon voor de begijnen. Als slot van zijn uiteenzetting dankte Hugo de ereleden, donateurs en sponsors voor de ondersteuning van deze twee bijzondere realisaties. Voor de toekomst sprak hij de hoop uit dat veel Vrienden van het Begijnhof de v.z.w. verder zullen blijven steunen en zo de projecten die nog op het verlanglijstje staan, mee mogelijk helpen maken.

Toon Van Campenhout stelde nadien de gerestaureerde expositietroon voor. Hij vertelde

uitvoerig en enthousiast over deze moeilijke operatie en aan de hand van beelden verduidelijkte hij de verschillende stadia van het restauratiewerk.

Toon Van Campenhout stelde nadien de gerestaureerde expositietroon voor. Hij vertelde uitvoerig en enthousiast over deze moeilijke operatie en aan de hand van beelden verduidelijkte hij de verschillende stadia van het restauratiewerk.

Burgemeester Stijnen en de Hoofdman van de Broederschap van het Venerabel, Dr. J. Van Tichelen.

Als laatste spreker dankte burgemeester Francis Stijnen De Vrienden van het Begijnhof voor hun inzet. In zijn dankwoord betrok hij naast Rotary Turnhout ook allen die ieder op hun domein meewerken aan het behoud en de verfraaiing van het door de UNESCO als werelderfgoed erkende Turnhoutse begijnhof. Hij benadrukte dat alle realisaties tot stand komen dankzij de samenwerking tussen de verschillende geledingen en hoopte dat in de toekomst deze werking met evenveel succes kan worden voortgezet.

Na de voordrachten konden de genodigden nog het Begijnhofmuseum bezoeken. Bij het schilderij van de H. Begga gaf Karlien De Voecht enige technische uitleg over het climaframe en in de huiskapel kon men de prachtig gerestaureerde expositietroon bewonderen. Met een fijne, door TRAM41 aangeboden receptie werd deze leerrijke avond afgesloten.

Jeannine Corthals

Foto's: Ludo Verhoeven